

V Pražském inovačním institutu chybějí miliony. Selhalo město i bývalý zkorumpovaný šéf Kartous

- CZ24 News | 12. srpna 2023

ČESKO: Fungování Pražského inovačního institutu, organizace se stamilionovým rozpočtem, záviselo na jedné účetní se zdravotními problémy, polovičním úvazkem a bez personálních či účetních programů. Institut dále nedodržoval zákony ohledně veřejných zakázek a v účetnictví mu chybějí miliony. Vyplývá to z dokumentů, které redakce e15 získala. Bývalý ředitel institutu Bohumil (Bob) Kartous vinu odmítá, vedení města, které institut zřídilo, považuje za diletantské a s politiky, kteří ho označují za jednoho ze strůjců chaosu, by se rád potkal v „přímé konfrontaci“.

Politici v hlavním městě chtěli založením Pražského inovačního institutu (Pii) rozprodit a podpořit inovační prostředí v Praze, nicméně působení organizace zatím nejde příliš podle plánu. Už před rokem kvůli problémům s řízením Pii musel z funkce ředitele odstoupit Bohumil Kartous, který byl na vedoucí pozici od poloviny roku 2020. Nyní vycházejí na povrch konkrétní selhání, která vyústila až ve škodu čtyř a půl milionů korun. Tu bude muset uhradit hlavní město.

Tato zjištění vyplývají z dokumentu, který současný ředitel Pii Tomáš Lapáček na konci června předložil pražskému zastupitelstvu. V něm popsal, jaké změny v řízení Pii udělal, aby napravil pochybení z éry Bohumila Kartouse už dříve popsané magistrátní kontrolou. Redakci e15 se podařilo tento dokument, který zastupitelstvo hlavního města vzalo na vědomí, získat. Po roce od odvolání bývalého ředitele je tak možné popsat, kvůli jakým pochybením musel Kartous rezignovat a kvůli kterým Národní centrála proti organizovanému zločinu ve spolupráci s Evropským veřejným žalobcem prověřuje hospodaření Pii. Orgány prověřují, zda v Pii mohlo dojít k poškození finančních zájmů EU, k dotačnímu podvodu a k porušení pravidel hospodářské soutěže.

Absence řízení

Magistrátní kontrola se věnovala projektu Prague Smart Accelerator, na který Pii získal z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání 65 milionů korun. „Jako zdroj nedostatků bylo identifikované nedostatečné personální zajištění a nedostatečná funkčnost procesů v rámci provozu Pii jako organizace,“ konstatuje kontrola, jež se věnovala období 2020 až 2021.

Autoři šetření ze začátku dokumentu identifikují zásadní překážky, které existenci Pii komplikovaly. Jednou z nich je fakt, že na roky 2020 a 2021 nedostala organizace žádné finance od hlavního města, a byla tak závislá na dotacích, což byl pro základní provoz ovšem problém. „Pražský inovační institut, z.ú. byl zřízen a řízen na mylném předpokladu, že Pii bude provoz hradit z nepřímých nákladů externích projektů. To ve skutečnosti není možné: Všechny náklady v dotačních projektech – přímé i nepřímé – mají způsobilost vázanou na účel projektu,“ popisuje kontrola.

Tento stav následně vyústil v absurdní situaci, kdy agendu personalistiky, účetnictví, finančního řízení nebo obsluhu datové schránky vykonávala jedna jediná pracovnice, která měla zdravotní komplikace a do Pii tak nemohla ani docházet. „Pii nedisponoval vlastní licenci účetního a personálního systému a v některých případech nedisponuje originály účetních dokladů či podklady pro výběr dodavatelů. Účetní systém a veškeré účetní doklady stejně jako podklady související s

veřejným obstaráváním Pii byl proto plně v držení výše uvedené pracovnice na jejích osobních zařízeních a v rámci jejího osobního softwaru," píše se v dokumentu.

Nezpůsobilé náklady

Výsledkem tak je, že kontrola za toto období identifikovala 4,5 milionu korun, které označila za „nezpůsobilé náklady“. V praxi to znamená, že na tyto výdaje nemůže Pii čerpat unijní peníze a měl by je proplatit. Organizace nicméně nemá žádné finanční rezervy ani jiné zdroje příjmů, škodu tak bude muset uhradit sám zřizovatel, tedy Praha.

Kontrola v opakovaných případech dokládá, že Pii měl značný problém s dodržováním zákonů ohledně hospodaření veřejné instituce. Dokládá to například smlouvou se společností Softa z 5. 1. 2022, kterou Pii nahrál do Registru smluv až o 65 dní později. Problémem v tomto případě je, že smlouvy, které nejsou nahrány do Registru smluv do 30 dní od jejich uzavření, jsou neplatné.

Další trable měl Pii se samotným zadáváním veřejných zakázek. „Kontrolou bylo zjištěno, že s výjimkou pořízení dataprojektorů, kde byla doložena poptávka u tří dodavatelů, Pii nerealizoval poptávkové, případně výběrové řízení na pořízení výpočetní techniky," shrnují kontroloři. V dokumentu jsou dále popsány případy neexistujícího účetnictví, zdvojení zadané agendy, nedodání veškerých potřebných dokumentů nebo chybějící vnitřní směrnice o fungování organizace.

Současný šéf organizace Tomáš Lapáček, který dříve působil jako vedoucí projektu Prague Smart Accelerator, v dokumentu popisuje, jak těmto problémům do budoucna předejít. Mezi tato řešení patří například zaměstnání účetní či back office manažerky na plný úvazek, dodatečné vypracování směrnic či seznámení zaměstnanců s příslušnými pravidly.

„Předpokládám, že čtyři a půl milionu nezpůsobilých výdajů je konečná částka, děláme pro to maximum – vše ale záleží i na stanovisku řídicího orgánu, které není vždy v souladu s názorem našich externích konzultantů a které bývá vydáno i s odstupem mnoha měsíců," přibližuje Lapáček. Podle radního Prahy Daniela Mazura (Piráti), pod který Pii spadá, k nezpůsobilým výdajům došlo kvůli chybějícím směrnicím a neukládaným dokladům o nákupech.

Chybovalo město i vedení Pii

Otázkou nadále zůstává, jak se stalo, že organizace přes dva roky fungovala téměř v anarchistickém prostředí. „Selhání vidím dvojí. Na jedné straně selhalo město Praha jako zřizovatel, když nedokázalo zajistit nezbytné provozní financování. Sekundárně selhalo tehdejší vedení institutu, kterému se v nelehké situaci nepodařilo zabránit vzniku nezpůsobilých nákladů u realizovaných projektů," myslí si Ivo Denemark (TOP 09), který působí jako předseda správní rady organizace.

Samotný Kartous ovšem svou vinu za chaos v řízení Pii odmítá. „Organizace neměla elementární podmínky, neměla profesionály na potřebných pozicích. Musel jsem většinu původních zaměstnanců vyhodit, což se vzhledem k jejich pracovním smlouvám dělo velmi složitě," uvedl pro e15. On sám vidí za problémy Pii „diletantskou představu zakladatele", tedy vedení pražského magistrátu, „o tom, za jakých podmínek může organizace fungovat". „Našel jsem profesionály, našel jsem projektové prostředky, ale původní diletantství jsem pochopitelně odstranit nemohl," brání se kritice.

Dále bývalý ředitel Pii uvádí, že problém byl zejména v projektu Prague Smart Accelerator. „Smlouvy nebyly evidovány v registru kvůli pracovnímu pochybení pracovníků projektu Prague Smart Accelerator, jehož se týká drtivá většina nalezených pochybení," uvedl Kartous. Nutno dodat, že ostatní projekty veřejnosprávní kontrola nepodrobila zkoumání.

„Politická odpovědnost lpí na bývalé koalici v čele s pirátskou stranou a Prahou sobě, které podle mě v podstatě tu alarmující situaci dlouhodobě ignorovaly. Zejména tito dva bývalí koaliční partneři si ten institut vymysleli, oni ho nastavili, nasměrovali a přivedli si tam své lidi,“ domnívá se zastupitelka Barbora Rázga z opozičního hnutí ANO.

Právě politička zvolená za hnutí ANO na posledním zasedání zastupitelstva navrhovala několik usnesení ohledně Pii, jednalo se například o spuštění kontroly veškerých projektů či o odvolání členů dozorčí i správní rady. Žádný z jejích návrhů nicméně nebyl zastupiteli přijat, tedy kromě usnesení, aby rada města na příštím zasedání předložila zprávu o činnosti Pii v roce 2022.

Značně rozčarován z působení Pii je také zastupitel zvolený za STAN David Procházka. „Pro mě je to naprosto nepochopitelná situace. Když jsem toto poprvé slyšel, nevěřil jsem, že to může být myšleno vážně. Bohužel bylo,“ odepsal na dotaz ohledně problémů s účetnictvím v městské organizaci.

Také on, stejně jako Barbora Rázga, mluví o tom, že část viny nesou bývalí členové dozorčí rady. „Vinu zde rozhodně nese předchozí dozorčí rada, která tento problém takovou dobu přehlížela a dostatečně důrazně nejednala na jeho nápravě,“ říká k tomu, že o špatné situaci v Pii věděli pražští politici delší dobu, nic s tím ovšem nedělali. Členy dozorčí a správní rady nominovaly politické strany, které v minulém volebním období zasedaly v pražském zastupitelstvu, tedy Piráti, Praha sobě, STAN, TOP 09 a ANO.

Radní Daniel Mazur (Piráti), pod něhož agenda Pii spadá, v této organizaci v minulosti pracoval jako projektový manažer, prostředí a fungování institutu tak zná poměrně důvěrně. Za problémy v Pii dle něj mohl souběh okolností – jako nedostatek času pro vybudování základů organizace, nezkušenost magistrátu s právní formou zapsaného ústavu či představa vedení města, že provozní náklady Pii bude možné hradit z nepřímých externě financovaných projektů, což se ukázalo jako omyl.

Sám Mazur politickou odpovědnost Pirátů za Pii přiznává. „Politicky je na Pirátech jednoznačně největší díl odpovědnosti, nicméně při vzniku institutu byly správní a dozorčí rada obsazeny rovnoměrně všemi politickými subjekty z minulého zastupitelstva, a to včetně opozice,“ uvedl Mazur s tím, že postupný rozklad kontrolních orgánů umožnil chaotické řízení Pii.

Spálená země

K bývalému řediteli Kartousovi je nejkritičtější opoziční zastupitelka z ANO Barbora Rázga. „On zkrátka nebyl žádný manažer. Možná je to vizionář, možná rozumí vzdělávání, ale manažerské schopnosti nemá. Ta chyba byla v systému, který tam nastavil. On v tom institutu za sebou zanechal spálenou zemi a politickou zodpovědnost za to nese bývalá pražská koalice v čele s primátorem Hřibem,“ prohlásila.

Ohledně chaosu v Pii je kritický i Denemark. „Po mém zvolení do správní rady v roce 2022 jsem byl stavem vedení zaskočen. Z dokumentů, které jsem měl možnost nastudovat, usuzuji, že probíhala tautologická debata mezi ředitelem a vedením města o tom, zda lze zajistit řádný provoz bez financí na provoz,“ napsal na dotaz deníku e15.

Výtky politiků kvůli řízení Pii Kartous nyní odmítá. „Jestliže ‚někteří politici‘ svádějí stav na mé působení, pravděpodobně tak činí z neznalosti nebo se záměrem vytvářet chiméru. Rád se s takovým člověkem setkám k přímé konfrontaci skutečnosti,“ vzkazuje pražským zastupitelům.

Z řečeného tak vyplývá, že navzdory tomu, že koalice ve složení Piráti, Praha sobě, TOP 09 a STAN sice schválila vznik nové organizace, tak od začátku její existenci příliš nepodporovala. První provozní dotace ve výši deseti milionů byla Pii schválena až po rezignaci Bohumila Kartouse loni v

září, dalších šest milionů pražští zastupitelé přiklepli Pii až na konci června s tím, že letos by měla organizace získat dalších šest milionů.

U zmíněných provozních dotací je ovšem otázka, zda tento způsob financování má vůbec v případě zapsaného ústavu oporu v zákoně. Do budoucna tak bude nutné přijít na způsob, jak financovat Pii tak, aby mohl existovat a aby standardně fungoval bez rizika.

AUTOR: Filip Zelenka

[ZDROJ](#)